

Monika Haukanõmm vastukajaks Mart Mikule: linnaelanike vastuseis Estonia juurdeehitisele on põhjendatud

Tallinna Kesklinna vanem Monika Haukanõmm vaidleb vastu seisukohale, et Estonia uue maja ehitamine kuhugi mujale on ebamõistlik.

Mart Mikk on [Estonia teatri juurdeehitust](#) õigustades toonud lauale rohepöörde kaardi. Tõepoolest – kõige keskkonnasäästlikum on kasutada hooneid, mis on juba olemas. Aga vanas väarikas linnakeskkonnas ei tohi unustada ka teisi väärtusi, nagu elementaarne austus ajaloolise pärandi vastu ning inimesed, kes soovivad sellest ka tulevikus osa saada. Samuti ei tohi väarikas rohelistes pealinnas suhtuda väljakutesse ja muruplatsidesse kui kruntidesse, mis tuleb varem või hiljem täis ehitada.

„Õhk ei maksa midagi!“ ütles näidendis „Pisuhänd“ insener Ludvig Sander oma äiapapale. „Õhk on siiski hindamatult oluline,“ rõhutab aastal 2023 Tallinna kesklinna vanem Haukanõmm.

Mitte ainult roheline pealinn, vaid ka UNESCO maailmapärand Rahvusvaheline Mälestiste ja Mälestisalade Kaitse Nõukogu ICOMOS on selgelt ja aktiivselt [Estonia juurdeehituse](#) vastu ning on oluline märkida, et just selle organisatsiooni eksperdid nõustavad ka UNESCOT, kelle maailmapärandi nimekirja meie vanalinn teadupärast juba veerand sajandit kuulub. Täna ei ole põhjust eeldada, et UNESCO antud küsimuses oluliselt teist meelt oleks. Paljudele võib olla uudiseks, et kõige lihtsam viis UNESCO maailmapärandi hulgast välja kukkuda ei ole isegi hoonete käest laskmine – piisab ka vaadete kinniehitamisest. Vanalinn, bastionaalvöönd ning Tallinna miljööalad ongi keskkonnasäästu mõttes suur väljakutse. Sellegipoolest ei tohi me väarikaid hooneid robustselt nullenergiamaajadeks ümber ehitada – laemaalinguid soojustusega kattes ning punaseid katusekive päikesepaneelide alla peites. Keskkonnasääst ajaloolises keskkonnas on vajalik, aga nõuab palju enam leidlikkust kui uute hoonete ehitamine. Ka meie Estonia hoone, mis niigi korra sõjas purustatud ning muudetud kujul üles ehitatud, väärib veidi enam mõttetööd kui lihtlabane Exceli tabel. Kui me hakkame maailma üksnes keskkonnasäästu ja arvutustabeli järgi korraldama, tekib varem või hiljem inimesi,

ekspress.ee

Estonia teater
Teater

kes usuvad, et saalitäie inimeste jaoks laval prožektoreid põletada on üleüldse energia põhjendamatu raiskamine ja kultuuri pole vajagi. Mina ei tahaks sellises ühiskonnas elada, nii et palun mõtleme ka praegu veidi sügavamalt ja kultuursemalt. Linnaelanike vastumeelsus on põhjendatud Linnaelanike vastumeelsus uue võimaliku juurdeehituse suhtes on algusest peale olnud üpris üksmeelne, Mitmed arhitektid ja kultuuritegelased on sellest vastuseisust muidugi nõrдинud. Aga kallid arhitektid, palun näidake Tallinnas ette mõni õnnestunud näide sellest, kuidas uus on vanaga selliselt kokku sätitud, et linnakodaniku pilk puhkab! Pärast seda, kui Kadrioru miljööaladel on aastaid võisteldud selles, kelle uusehitis kõige rähgemalt teistest üle karjub, ning kohalike elanike kriitikasse on suhtunud üleolevalt ja ülbelt, ärge imestage, et Tallinna elanik mitte kedagi Estonia teatrit laiendama ei usalda. Kui ka teatrihoone laiendamise kommunikatsiooni on alustatud punastest kastidest ja parkimismaja meenutavast eskiisist, siis miks küll peaksid elanikud siin mingit vastutulelikkust ja usaldust üles näitama?

Mart Mikk on oma artiklis kindel, et „...tänu rahvusvahelisele konkursile saab meie Estonia laiendus olema väärikas, esteetiline ning vanalinna ja selle ajaloo suhtes lugupidav“. Mina selles kindel ei ole, sest kahjuks iseloomustab praeguse aja arhitektuuri järjest enam mitte soov harmoneeruda, vaid soov eristuda. Mitte ajaloo austamine, vaid soov sellest üle karjuda. Mitte arvestamine tavalise linnakodaniku ilumeelega, vaid kõrk vastandumine sellele.

Ainus Estonia laienduse idee, mille osas ma olen linnaelanikelt mingitki leplikkust kohanud, on selline, kus hoone ehitatakse Pärnu maantee poole küll kaks korda sügavamaks, kuid hoone senist kujundust järgides ning kirsina tordil ehitatakse Pärnu maantee poolne külg üles tema algsel, teise maailmasõja eelsel kujul. Aga olen teadlik, et niisuguse lähenemise vastu on jälle suurem osa arhitekte.

Kultuuri ei saa rajada kultuuritusele

Kõike ülaltoodut arvesse võttes ei jäägi üle mitte midagi muud kui ehitada Estonia teatrile uus hoone uude asupaika. Ja see ei ole nii suur keskkonnaalane jalajälg, kui Mart Mikk üritab väita, sest kohe kindlasti ei jää Estonia praegune hoone väärika kasutusega ka siis, kui ooperiteater sinna enam ära ei mahu.

Teisisõnu – leidub kindlasti kultuurne funktsioon, milleks seda

olemasolevat hoonet sihipäraselt kasutada saab.

Kultuur on äärmiselt oluline, kuid kultuuri nimel ei ole õigustatud ränged kultuuritud teod, mille hulka elanike ilumeelest üle sõitmine ja ajaloo jalge alla trampimine paratamatult kuulub.

.